

Reactie op: Het failliet van een VWO-profiel

Onlangs heeft Ivo Arnold, opleidingsdirecteur aan de Erasmus Universiteit in de ESB gewezen op het mislukken van het VWO-profiel, Economie en Maatschappij (Arnold, 2010).

Arnold laat zien dat de gewoonte van economische faculteiten leerlingen met een bèta-pakket toe te laten en het vak economie niet meer verplicht te stellen, vruchten afwerpt uit een oogpunt van de kwaliteit van de prestaties van deze studenten in het wetenschappelijk onderwijs. Zij doen het significant beter dan de leerlingen zonder bèta-vakken en met economie. Arnold verklaart dit verschijnsel uit het analytische niveau van de natuurprofielen. In de maatschappijprofielen wordt wiskunde A gekozen, dat het karakter heeft van tekstverklaren en niets van doen heeft met abstracte wiskunde. Anders is het met wiskunde B in de natuurprofielen, dat wiskundig inzicht vergt.

De waarneming van Arnold is juist. Hierbij speelt echter verder een rol dat in de loop van de jaren het analytische karakter van het vak economie bij het VWO bewust is verzwakt. In het nieuwe programma van de Commissie-Teulings zijn zelfs eenvoudige wiskundige bewerkingen van marktevenwichten niet meer aan de orde. De beeldvorming van het vak economie bij het VWO wijkt daardoor sterk af van de beoefening van de economische wetenschap in het algemeen en die bij het universitaire onderwijs in het bijzonder. Deze situatie draagt bij aan de uitval van studenten, die op verkeerde gronden hun studiekeuze hebben bepaald. De verschraling van het VWO-economie onderwijs is de vrucht van een jarenlang voortschrijdend proces. Voertuig van deze ontwikkeling is het anonieme lesmateriaal dat door de Stichting LWEO werd uitgegeven. Deze Stichting is inmiddels een BV, maar de doelstelling is dezelfde. Niet de inhoud van het vak is uitgangspunt, doch de didactiek. Geen wonder dat het niveau van het economie-onderwijs op veel scholen een forse daling heeft ondergaan. Daar waar goede docenten voor de klas staan is sprake van beperking van de schade. Het anonieme lesmateriaal in de vorm van lesbrieven komt tot stand door het uitnodigen van honderden docenten bijdragen te leveren in de vorm van teksten, vragen en opgaven, tekeningen, foto's, allerhande illustraties en anekdotes. Betrokkenheid van docenten wordt georganiseerd door deze in grote getale uit te nodigen het werk van hun collega's te bespreken. LWEO BV gevestigd in Maastricht, neemt deze docenten op parttime-basis in loondienst en verlangt als tegenprestatie het invoeren van het

materiaal op de scholen. Niemand is aanspreekbaar voor de inhoudelijke onjuistheden, een constructie die onderstreept dat het om didactiek en niet om inhoud gaat. Sinds de oprichting van de LWEO BV op 31 december 2005 gaan de winsten naar een drietal directeuren, die geen expertise op het terrein van de economie hebben (Kamer van Koophandel Limburg, 2010).

Voor veel docenten in het huidige onderwijs is deze institutie, die vragen oproept uit een oogpunt van het mededingingsbeleid, aantrekkelijk omdat ook zij niet worden aangesproken op de inhoud en kwaliteit van hun onderwijs, terwijl omtrent didactische vormgeving een waaier van subjectieve opvattingen bestaat. Goede scholen met goede docenten, zoals gymnasia en kleinschalige VWO-scholen, kiezen voor niet-anonieme, duurzame boeken, die onderworpen zijn aan permanente, kritische beoordeling. Arnold wil terecht een einde maken aan de verkeerde voorlichting aan scholieren. Om dit te bereiken kan echter niet worden volstaan met de verplichte verzwarening van het wiskundeonderwijs in het profiel Economie en Maatschappij tot wiskunde B, bij wijze van toetssteen voor analytisch niveau. De intellectuele vermogens van de leerlingen vergen ook toepassing op de analyse van economische vraagstukken. Duizenden leerlingen zijn nu verstoken van het blootleggen en benutten van hun aanleg en belangstelling voor echte economie (Heertje, 2006). Er is werk aan de winkel voor een nieuwe Minister van Onderwijs, die ernst maakt met het verbeteren van het inhoudelijke niveau van het economisch onderwijs door te investeren in de kwaliteit van de lerarenopleiding en het bevorderen van de transparantie. Langs deze weg kan een bescheiden bijdrage worden geleverd aan de kenniseconomie.

LITERATUUR:

Arnold, I. (2010) *Het failliet van een VWO-profiel*, ESB, 95(4583), 253.

Heertje, A. (2006) *Echte economie*. Nijmegen: Valkhof Pers. Kamer van Koophandel Limburg (2010) *Dossier 18080779*. Hasselt: Kamer van Koophandel Limburg.

ARNOLD HEERTJE
Emeritus hoogleraar
aan de Universiteit van
Amsterdam

De redactie behoudt zich het recht voor inzending voor de rubriek reactie te wijzigen, in te korten, aan te passen of te redigeren ten behoeve van de leesbaarheid en argumentatie.